

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

*Μιχάλης Αδάμης: Πολυδιάστατη δημιουργική
έκφραση και μουσική πρωτοπορία*

Επιστημονική ημερίδα με αφορμή τη συμπλήρωση των
ενενήντα χρόνων από τη γέννηση του συνθέτη (1929-2019)

Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου 2019

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ
Ώρα έναρξης: 14:30

Μετά το πέρας της ημερίδας θα πραγματοποιηθεί συναυλία με έργα του
τιμώμενου συνθέτη στον χώρο της Βιβλιοθήκης.
Ώρα έναρξης: 19:00

Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ
Πανεπιστημιούπολη, Ζωγράφου

Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Πρόγραμμα ημερίδας

14:30 – 15:00 Έναρξη της ημερίδας, χαιρετισμοί

15:00-16:30: 1η συνεδρία

Προεδρεύων: Ιάκωβος Σταϊνχάουερ

Δημήτρης Τερζάκης, συνθέτης, επίτιμος διδάκτωρ ΤΜΕΤ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, αντεπιστέλλον μέλος Ακαδημίας Αθηνών
«Ο φίλος μου, ο Μιχάλης» (σύνδεση μέσω Skype)

Θανάσης Αδάμης

«Μιχάλης Αδάμης: Λόγος και πράξη»

Ανάργυρος Δενιόζος, συνθέτης, μουσικολόγος

«Σημειώσεις για την μουσική του Μιχάλη Αδάμη: μια συνοπτική αναφορά»

Μηνάς Ι. Αλεξιάδης, συνθέτης, μουσικολόγος, καθηγητής ΤΘΣ ΕΚΠΑ

«Περί μουσικής σύνθεσης: Το συμφωνικό έργο του Μιχάλη Αδάμη *Επάλληλον* (1985)»

Αχιλλέας Χαλδαιάκης, καθηγητής βυζαντινής μουσικολογίας και ψαλτικής τέχνης, κοσμήτωρ Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Θοδωρής Καραθόδωρος, μουσικολόγος, συνθέτης, δρ ΤΜΣ ΕΚΠΑ

«Δημιουργική σύζευξη παλαιών και νέων ηχητικών πραγματώσεων στο έργο *Μοιρολόι* του Μιχάλη Αδάμη»

16:30-17:00 Διάλειμμα για καφέ

17:00-18:30: 2η συνεδρία

Προεδρεύουσα: Φλώρα Κρητικού

Αναστασία Γεωργάκη, αναπληρώτρια καθηγήτρια ΤΜΣ ΕΚΠΑ

«Φωνητικές αλληγορίες στα *μεικτά έργα* του Μιχάλη Αδάμη»

Αθανάσιος Ζέρβας, συνθέτης, θεωρητικός, σαξοφωνίστας, μαέστρος, καθηγητής του ΤΜΕΤ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

«Μιχάλης Αδάμης: Μουσικές περιπλανήσεις και αναστοχασμοί μικρές αφηγήσεις»

Ερμής Θεοδωράκης, πιανίστας, συνθέτης, δρ ΤΜΣ ΕΚΠΑ

«Τα έργα για πιάνο του Μιχάλη Αδάμη: Συνθετικές διαδικασίες στα *Εννέα Γυρίσματα* και ζητήματα μουσικής ερμηνείας»

Ιωσήφ Παπαδάτος, καθηγητής Μουσικής Σύνθεσης, Αναπλ. Πρύτανη Ιονίου Πανεπιστημίου, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών

«Συνομιλώνοντας με τον συνθέτη Μιχάλη Αδάμη»

Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Συναυλία με έργα Μιχάλη Αδάμη (1929-2013)

Τρία κομμάτια για κοντραμπάσο και πιάνο (1962)

κοντραμπάσο: Γιάννης Συγγούνης
πιάνο: Παναγιώτης Γιαννακάκης

Γυρίσματα, για σόλο πιάνο (1989)

Έσω Θέα, για σόλο πιάνο (2007)

πιάνο: Ερμής Θεοδωράκης

Γλάρος II, για φλάουτο και στερεοφωνική μαγνητοταινία (1977/2006)

φλάουτο: Μυρτώ Κορκοκίου

Γυνή περιβεβλημένη τον ήλιον, για μεσόφωνο και πιάνο (1998)

μεσόφωνος: Αγγελική Καθαρίου
πιάνο: Απόστολος Παληός

Μοιρολόι, για δύο ψάλτες, δύο ισοκράτες, κρουστά και μαγνητοταινία (1970)

ψάλτες: Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Γρηγόριος Αναστασίου
ισοκράτες: Σωτήρης Κουτσούρης, Χάρης Τρασάνης
κρουστά: Μπάμπης Ταλιαδούρος
διεύθυνση: Θεωρήσης Καραθόδωρος

Τεχνική ηχητική υποστήριξη: Ιωάννης Πεϊκίδης (ΕΤΕΠ, ΤΜΣ ΕΚΠΑ) σε συνεργασία με τους φοιτητές του μαθήματος «Ηχοληψία Ι»

Μιχάλης Αδάμης (1929-2013)

Από τις διαπρεπέστερες προσωπικότητες του μουσικού μας χώρου, ο Μιχάλης Αδάμης καταχωρίζεται στις διεθνείς μουσικές εγκυκλοπαίδειες ως ο πρωτοπόρος συνθέτης της γενιάς του που δημιούργησε ένα σύγχρονο μουσικό ιδίωμα θεμελιωμένο στις αισθητικές αντιλήψεις και τις μορφολογικές πραγματώσεις της μουσικής κληρονομιάς του ελληνικού πολιτισμού.

Πτυχιούχος του Τμήματος Θεολογίας (Πανεπιστήμιο Αθηνών), ολοκλήρωσε στην Αθήνα τις μουσικές του σπουδές στην ευρωπαϊκή και παραλλήλως στη βυζαντινή μουσική, δύο κόσμους που συνδύασε σε όλη την καλλιτεχνική του διαδρομή. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη σύνθεση, τη βυζαντινή μουσικοπαλαιογραφία και την ηλεκτρονική μουσική στο Πανεπιστήμιο Brandeis της Βοστόνης και δραστηριοποιήθηκε στην Αθήνα κυρίως ως συνθέτης, αλλά και ως ερευνητής της βυζαντινής μουσικολογίας και ως διευθυντής χορωδίας.

Στη μακρά του σταδιοδρομία έχει γράψει ιστορία στα μουσικά δρώμενα του τόπου μας: Ίδρυσε και διηύθυνε αξιοσημείωτο αριθμό χορωδιών αρχίζοντας νεότατος με την Παιδική Χορωδία του Παρεκκλησίου των Β. Ανακτόρων (1950-1967) και συνεχίζοντας με τη Χορωδία Δωματίου Αθηνών (1958-1961), τη Χορωδία της Ανώτατης Ορθοδόξου Θεολογικής Σχολής «Τίμιος Σταυρός» στη Βοστόνη (1961-1963) και τη Χορωδία του Κολλεγίου Pierce στην Αθήνα (1968-1999). Ίδρυσε το πρώτο ηλεκτρονικό μουσικό εργαστήρι στην Αθήνα, το 1965. Διετέλεσε επί μία δεκαετία (1978-1988) πρόεδρος του Ελληνικού Συνδέσμου Σύγχρονης Μουσικής και ανέπτυξε δραστηριότητα για την προώθηση και τη διάδοση της πρωτοποριακής μουσικής. Υπήρξε ο εισηγητής νομοσχεδίου για την Ανωτέρα Μουσική Παιδεία και, ως μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Ιονίου Πανεπιστημίου (1991-1994), επιμελήθηκε προσωπικά την ίδρυση και την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου στο οποίο δίδαξε και του οποίου αναγορεύθηκε επίτιμος διδάκτωρ το 1999. Αναγορεύθηκε, επίσης, επίτιμος διδάκτωρ από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών το 2004. Το 2009 διοργανώθηκε από το Τμήμα Μουσικής & Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας επιστημονική ημερίδα με αφορμή τα ογδόντα χρόνια της μουσικής του προσφοράς.

Από την ενασχόλησή του με τα βυζαντινά χειρόγραφα ιδιαίτερη μουσικολογική σημασία, αλλά και ευρύτατη διάδοση, έχουν η μεταγραφή και ανασύσταση της Ακολουθίας των *Τριών Παίδων εν Καμίνω* - μοναδικού δείγματος Ακολουθίας με σκηνικά στοιχεία που σώζεται στους κώδικες με τη μουσική της - και η ανακάλυψη και μεταγραφή του *Αινείτε* του Μανουήλ Γαζή, αρχαιότερου ως σήμερα δείγματος δίφωνης γραφής στη μεσοβυζαντινή περίοδο.